

درباره میشاییل کلبرگ و **آثارش به مناسبت چاپ نخستین کتابش در ایران، «کمونیست موماتر و داستان‌های دیگر»**

سردرگمی در شرایط متضاد

مریم موبدپور

رویدادهای تاریخی آلمان رایبه کرده است.

«پادشاه جزیره کورسیکا» (۲۰۱۱) نیز یک رمان تاریخی‌ست بر مبنای داستان واقعی و شگفت‌انگیز زندگی «بارون تئودور نوپهوف» که در سال ۱۶۹۴ در یک خانواده اشرفی در لوترینگن به دنیا می‌آید. پس از مرگ زودرس پدرش، به شکل اسرارآمیزی به قصر ورسای راه پیدا می‌کند و همه توانایی‌های لازم را برای یک زندگی موفقیت‌آمیز

در اروپای قرن ۱۸ به دست می‌آورد. بارون تئودور نوپهوف موسیقیدان و متخصص آثار هنری است. دیپلمات هم هست و برای پادشاهان کشورهای اروپا جاسوسی می‌کند. یکی از این پادشاهان او را مامور می‌کند که مشاور اهالی کورسیکا علیه اشراف‌گراَن جنوا باشد. اهالی کورسیکا او را در سال ۱۷۳۶ به‌عنوان پادشاه انتخاب می‌کنند، چون امیدوارند که با کمک او به استقلال برسند. ولی چون موفق نمی‌شود، او را پس از مدت کوتاهی از این مقام برکنار می‌کنند. او به کشورهای مختلف اروپا سفر می‌کند تا منابع مالی جدید و اسلحه برای جنبش استقلال کورسیکا فراهم کند، ولی او را به‌دلیل بدهی‌های قبلی‌اش دستگیر می‌کنند و هفت سال آخر زندگی‌اش را در زندان برج لندن سپری می‌کند. مدت کوتاهی پس از آزادشدنش در سال ۱۷۵۶ از دنیا می‌رود. کلبرگ در این رمان تاریخی ماجرای کلمیلی‌های یک حقه‌باز اشرفی و فریبکار را با مهارت‌های شگرفش بازگو می‌کند؛ حقه‌بازی که قربانی اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد و امیدش را قربان کرده است. این شخصیت منتقدان این رمان، کلبرگ را به‌دلیل هنر روایت و قدرت بیانش یک شاهکار ادبی می‌دانند. «حیوانی که می‌گرید» (۲۰۰۴) کتابی است درباره سفر کلبرگ به لبنان در سال ۲۰۰۳. این سفر بخشی از پروژه‌ای به‌نام تبادل نويسندگان ديوان غرب و شرق بود که موجب اقامت او در بيروت شد. این کتاب شامل یادداشت‌هایی است که کلبرگ در آنها اندیشهما، مشاهدات و خاطراتش در بيروت نوشته است. او در مدت اقامتش در بيروت با کمک یکی از نویسندگان سرشناس لبنان

با زندگی روزمره مردم و زندگی فرهنگی و سیاسی‌شان آشنا می‌شود و با مباحث بسیاری در ارتباط با اسلام، غرب، ادبیات و فیلم شرکت می‌کند. این کتاب اروپایی‌ها را با شیوه تفکری متفاوت درباره زندگی و برخورد اهالی بيروت با ۱۵سال جنگ داخلی و تجارب تلخ و دردناکشان آشنا می‌کند. متن کتاب انچنان زنده است که خواننده احساس می‌کند، خودش آنجا نبوده و همه‌چیز را تجربه کرده است.

«کارلارن» (۲۰۰۷) یکی از موفق‌ترین رمان‌های کلبرگ است. او در این رمان به چگونگی تفکر و ساختار روحی – روانی مردها می‌پردازد. نرفته‌ا مردهای آلمانی یا غربی، بلکه همه مردها به‌همین دلیل هم نام‌این رمان را در آغاز «کروموزوم Y» گذاشته بود. اورزولا مرتس یکی از منتقدان معروف روزنامه «دی سائیت»، رمان «کارلارن» کلبرگ را پروژه مارسل پروست، جیمز جویس، ژرژت موزیل و توماس مان در سال ۲۰۰۷ نامیده است، چون به نظر او این‌رمان زین تاثیر مهم‌ترین آثار این نویسندگان است و با همه آنها وجه مشترک دارد. شخصیت اصلی رمان مردی است ۲۵ساله به‌نام کارلارن رن که او را چارلی صدا می‌کنند. کارلارن بلندپرواز است و می‌خواهد به همه چیز برسد. شب پیش از جشن ازدواجش، با دوستانش مسابقه نهایی تنیس ومیلدون ۱۹۸۵ را تماشا می‌کند. برای نخستین‌بار یک آلمانی به نام بورس بکر برنده اصلی مسابقه می‌شود و کارلارن به خودش می‌گوید، وقتی کسی مثل بورس بکر می‌تواند برنده بشود پس چارلی هم می‌تواند به هرچه می‌خواهد، دست بیابد. شب بعد پدرش به مناسبت ازدواج او یک نمایندگی اتوموبیل به او هدیه می‌دهد، البته نه یک نمایندگی ماشین‌های لوکس. کارلارن که فکر می‌کرد به‌عنوان یک آدم تحصیلکرده در کارش موفق خواهد شد، به فروشنده اتوموبیلی بی‌احساس و بی‌تفاوت مبدل می‌شود، که کارمندهایش او را جدی نمی‌گیرند. کارلارن به همسرش خیانت می‌کند و باعث ازهم‌پاشیدن زندگی زناشوی‌اش می‌شود. کلبرگ توضیح زیادی درباره روال زندگی کارلارن نمی‌دهد، ولی خواننده حدس می‌زند

کلاین بازگو می‌شود که پس از سال‌ها زندگی در خارج به آلمان بازمی‌گردد و احساس غربت و بیگانگی می‌کند. آلبرت کلاین شاهد یک ماجرای مشکوک زمین‌خواری در برلن می‌شود، که پدر و پسرعموش به آن دست دارند. در سفری به پراگ به دیدن کنیسه تاریخی پینچلس می‌رود و در فهرستی از یهودی‌هایی که به قتل رسیده‌اند، نام خودش را می‌بیند. گیج و سردرگم از دیدن نام خودش در آن فهرست وارد یک کتابفروشی کتاب‌های قدیمی در همان نزدیکی می‌شود. صاحب کتابفروشی کتابی به او هدیه می‌کند، که کتابی اسرارآمیز که روی صفحه‌هایش هیچ نوشته نشده‌است. صاحب کتابفروشی به او اطمینان می‌دهد، هر چیزی در آن نویسد به واقعیت می‌پیوندد. قول این مرد اسرارآمیز بخش دوم رمان را آغاز می‌کند و آلبرت کلاین نویسنده، داستان زندگی آلبرت کلاین دیگری را در آلمانی دیگر می‌نویسد. آلبرت کلاین جدید بانگدار است و پس از جنگ جهانی اول قطعه زمینی به زیربایی باغ بهمن را در برلن می‌خرد و در آن مرکزی برای تبادل فرهنگ‌ها می‌سازد. همه کسانی که خودشان را شهروندهای جهانی (کاسموپولیت) می‌دانند، آنجا دورهم جمع می‌شوند، روشنفکران، هنرمندان، دیپلمات‌ها و سیاستمداران با ملیت‌هایی متفاوت. ولی این مرکز با سرکار آلمنن نازی‌ها به خطر می‌افتد و آنها بانکدار معروف آلبرت کلاین را به اردوگاه کار اجباری «تزرین اشانت» می‌فرستند. سرانجام آشکار می‌شود که آن باغی که مرکز فرهنگی آلبرت کلاین بانکدار در آن قرار داشت، همان قطعه زمینی‌ست که زمین‌خوارها دنبالش هستند. در پایان رمان آن قطعه زمین به‌یادماندن به‌عنوان میراث خانوادگی به آلبرت کلاین نویسنده بازگردانده می‌شود. این رمان ترکیبی از یک اثر تاریخی و معاصر است. کلبرگ در این رمان با ترکیب وقایع تاریخی و اتوپوایی داستانی، روایت جدیدی از

میشاییل کلبرگ یکی از نویسندگان سرشناس معاصر آلمان به‌شمار می‌آید. او در سال ۱۹۵۹ در شهر اشتوتگارت به دنیا آمد. دوران نوجوانی‌اش را در شهرهای بوبلینگن و هامبورگ گذراند. در دانشگاه هامبورگ به تحصیل در رشته‌های علوم سیاسی و تاریخ معاصر پرداخت و در دانشگاه هنر هامبورگ به تحصیلاتش در رشته رسانه‌های تصویری ادامه داد. از سال ۱۹۸۳ به‌مدت سه‌سال در شهرهای برلن غربی، رم و آمستردام زندگی کرد. سال ۱۹۸۶ به پاریس رفت و تا سال ۱۹۹۴ به فعالیت ادبی خود در آنجا ادامه داد و از سال ۲۰۰۰ به‌عنوان نویسنده مستقل در شهر برلن زندگی می‌کند و در کنار آفرینش‌های ادبی در رسانه‌های معتبری مانند اشینگل، فرانکفورتر آلوگمانیه سایونیک و دی‌تول نیز مقاله‌های ادبی و سیاسی می‌نویسد. کلبرگ عضوانجمن ادبی پن آلمان است و از سال ۲۰۰۲ در چارچوب پروژه‌ای به‌نام «تبادل نویسندگان دیوان غرب و شرق» به چندین کشور خاورمیانه از جمله لبنان، سوریه و مصر سفر کرده و در آنجا اقامت داشته‌است. او تاکنون جوایز ادبی بسیاری مانند: جایزه ادبی آنا زگزر (۱۹۹۶)، جایزه لیون فویشت وانگر (۲۰۰۰)، جایزه ایرمگارد هایل مان (۲۰۰۸)، جایزه ادبی شهر ماینتس (۲۰۰۸)، جایزه ادبی اوانگلیشسر بوخ پرایز (۲۰۱۱) و جایزه ادبی کودکان و نوجوانان شهر زابروکِن (۲۰۱۲) را دریافت کرده‌است. رمان «بیمارستان آمریکایی» میشاییل کلبرگ در سال ۲۰۱۰ نامزد دریافت جایزه کتاب آلمان شد و در سال ۲۰۱۱ جایزه اوانگلیشسر بوخ پرایز را دریافت کرد.

از آثار ادبی‌اش می‌توان از «بولینگر برسل» ۱۹۸۴، «مرگ پاک» ۱۹۸۷، «پروتئوسو زانشر» ۱۹۹۳، «پایرهنه» ۱۹۹۵، «کمونیست موماتر و داستان‌های دیگر» ۱۹۹۷، «باغی در شمال» ۱۹۹۸، «پادشاه جزیره کورسیکا» ۲۰۰۱، «گریه حیوانات» ۲۰۰۴، «کارلارن» ۲۰۰۷ و «بیمارستان آمریکایی» ۲۰۱۰ نام برد. کلبرگ در سال ۲۰۱۲ برای نخستین‌بار کتابی برای کودکان و نوجوانان نوشت. نام این کتاب «لوکا پوک و سردهسته موش‌ها» است. در سال ۲۰۱۳ نیز کتابی با عنوان «گفت‌وگو با میشاییل کلبرگ» چاپ شد که کلبرگ در آن به زندگی و آثارش می‌پردازد.

آثار میشاییل کلبرگ به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، یونانی، ژاپنی، اسپانیایی، دانمارکی، آلبانی و عربی ترجمه شده‌اند. ولی تنها کتابی که از او به‌تازگی در ایران منتشر شده، «کمونیست موماتر و داستان‌های دیگر» است.

میشاییل کلبرگ یکی از نویسندگان سرشناس معاصر آلمان است. روش نگارش او هنرمندانه و سرشار از نوآوری زبانی است. سردرگمی انسان‌ها و تناقض‌های آنها در شرایط اجتماعی متضاد یکی از موضوع‌های اصلی رمان‌های اوست. او در آثارش به پیوند ادبیات با فلسفه و تاریخ می‌پردازد و درک موجودات از رمان و ادبیات معاصر را به پرسش می‌گیرد. نویسنده استبداد پنهان را به گفته خودش، ارنست همینگوی بود. کلبرگ نخستین داستان‌های کوتاه همینگوی را با دقت بسیار مطالعه می‌کرد و علاقه بسیاری به زندگی و آثار دوستان نویسنده و شاعر همینگوی داشت. نویسندگان و شاعرانی مانند اِزرا پائوند، گِرورد استاین و اسکاٹ فیتز جِردل. کلبرگ می‌تواند آنها را به سادگی و با مطالعه دقیق آثار همینگوی، فرم و ابعادهای ادبی او را یاد گرفت.

کلبرگ زندگی روزمره و مناسبات اجتماعی جامعه آلمان و سایر کشورهای اروپایی را به دقت زیرنظر می‌گیرد و با برن خواننده به دنیای درونی شخصیت‌های داستان‌هایش، آنها را از زرفای پنهان درون انسان‌ها و پرتگاه‌های احساسی ناخودآگاهشان آشنا می‌سازد. او در نخستین داستان‌هایش به مسایل نسل خودش می‌پردازد و شخصیت‌هایی را انتخاب می‌کند که مسیر زندگی‌شان ویژه آن نسل است. این افراد در سال‌های ۶۰ میلادی بزرگ شده‌اند و در سال‌های ۸۰ به شهرهای بزرگ آمده و با طیف گسترده‌ای از انتخاب‌ها رویورو شده‌اند و باید از میان این راه‌های متفاوت مسیر زندگی‌شان را پیدا کنند.

پیش از آنکه کلبرگ نویسنده بشود، به گفته خودش آثار نویسندگانی مانند چک لندن، ارنست همینگوی، مارک تواین، ادگار آلن پو، جان دوس پاسوس، اسکاٹ فیتز جِردل، هنری میلر، آلبر کلمو، ژان پل سارتر، جورج سیمون، زیگفرد لنز، ماکس فریش و هرمان هسه را با دقت بسیار خوانده و تجزیه و تحلیل کرده بود.

«نان نمکی بوبلینگن» ۱۹۸۴ نام‌نخستین مجموعه‌داستان کلبرگ است. شخصیت‌های این مجموعه افرادی رانده‌شده به حاشیه‌های جامعه هستند و پیوندهای اجتماعی‌شان با شکست مواجه شده‌است. منتقدان، داستان‌های این مجموعه را تولدی دوباره در روایت داستان به سبک داستان‌نویسی انگلیسی – آمریکایی می‌دانند.

«پروتئوس» (۱۹۸۷) نخستین رمان کلبرگ است. او در این رمان با دیدی انتقادی به محیط اجتماعی – سیاسی برلن در میانه دهه ۸۰ میلادی می‌پردازد؛ اشغال ساختمان‌ها به‌عنوان یک جنبش اجتماعی – سیاسی و فروپاشی آرمان‌های همبستگی گروهی. در چنین شرایطی مرد جوانی به‌نام یوهان ریتز از آلمان غربی به ناحیه کرویتس‌برگ برلن که یکی از کلون‌های اصلی این جنبش اجتماعی سیاسی است، مهاجرت می‌کند. هدف او ثروتمند شدن در کوتاه‌ترین مدت زمانی است. کلبرگ شخصیتی کاملاً خودمحور را به تصویر می‌کشد که فقط به فکر منافع شخصی‌اش است. خودخواهی و بی‌تفاوتی یوهان ریتز او را سرانجام به انزواي کامل می‌کشاند.

مرد جوانی به نام هاگن زل هورست است که در خانوادای از طبقه متوسط بزرگ می‌شود و برای تحصیل به هامبورگ می‌آید. پس از دوره‌ای سرگردانی و بحران‌های روحی، به‌عنوان کارمند در یک شرکت تبلیغاتی آغاز به کار می‌کند. هاگن زل هورست فکر می‌کند انسانی منحصر به فرد و برگزیده خداوند است، چنین نگرشی او را مبدل به فردی خودخواه و خودپرست می‌کند. نقطه اوج خود پرستی‌اش

ادبیات

مرور

تحميل‌ناپذیر

«آن وقت‌ها، من نوجوان بودم. آن وقت‌ها، من شیطان‌ترین نوجوان روستا بودم. آن وقت‌ها، من تحمل‌ناپذیرترین نوجوان روستا هم بودم. غلاب‌آورترین چیز نوجوانی از این دست، این است که نمی‌فهمد مردم چقدر از او بیزارند. همیشه می‌رود خود را در جایی می‌چپاند که اتفاقی در آن می‌افتد… با خودش حرف می‌زند، انگار انگار جمله‌ای را پیش خود نگه دارد، دلش می‌ترسد. به اشتباه خیال می‌کند دیگران دوستش دارند. حاضر است دست به هر حماقتی بزند تا دیگران دوستش بدارند.»

داستان «گوساله»ی مو یان، این‌طور آغاز می‌شود. در این داستان نیز مانند بیشتر آثار دیگر این نویسنده، کودکی، فقر و گرسنگی، تم‌های آشنای جهان داستانی مو یان، حضور دارد که همه از زندگی شخصی او گرفته شده است. همان‌طور که در مقدمه کتاب نیز آمده، او برخلاف نویسندگان نسل خود، چندان فرصت تأثیرپذیرفتن از آثار بزرگ کلاسیک را نداشته است، ازهمین‌روست که آثار او همه در روستای زادگاهش یا روستایی مشابه می‌گذرند و شاخ‌وبرگشان را حوادث سیاسی چین، از انقلاب کمونیستی تا امروز تشکیل می‌دهند. مو یان شخصیت‌های داستانی خود را از میان مردم عادی انتخاب می‌کند و درگیری‌ها و فغدغه‌های زندگی آنها را باسیاست، فرهنگ، اقتصاد و نظم حاکم در آمیخته و با طنزی گزنده و گیر بیان می‌کند. «مو یان با احیای میراث ادبی چین و سنت شفاهی آن در نوشتار خود از زبان‌های محلی استفاده می‌کند و ترکیبی می‌سازد از خاطرات واقعی، تاریخ، سیاست و تخیل. کتاب «گوساله و دوندۀ دو استقامت» شامل دو داستان بلند از مو یان است که در سال ۱۹۸۸ نوشته شدند و سال ۲۰۱۲ به فرانسه ترجمه شدند. از نظر برخی از منتقدان این دو داستان بلند، به‌دلیل دارابودن بسیاری از ویژگی‌های سبک پروست و توماس مان می‌اندازد.

«بیمارستان آمریکایی» (۲۰۱۱) این رمان بافصله پس از انتشار نامزد دریافت جایزه کتاب آلمان شد. بیمارستان آمریکایی داستان زندگی یک افسر آمریکایی به نام دیوید کُوت است که پس از حمله آمریکا به عراق و آغاز جنگ اول خلیج‌فارس، دچار اختلالات روحی روانی شدیدی می‌شود و برای مداوا به بیمارستان آمریکایی گریاس مراجعه می‌کند. کلبرگ داستان این افسر آمریکایی را با داستان یک زن ۳۰ساله پاریسی به‌نام هلن ترکیب می‌کند. هلن بارون نمی‌شود و برای انجام‌عمل لقاح مصنوعی به‌همان بیمارستان مراجعه می‌کند، هلن در ابتدا خوش‌بین است ولی پس از چند عمل ناموفق، امیدش را رفته‌رفته از دست می‌دهد. دوستی عمیقی بین دیوید کُوت و هلن ایجاد می‌شود. آغاز دوستی‌شان علامه‌شان به اشعار الیزابت بیسپاش است. کلبرگ با مهارت احساس تأمیدی و سرخوردگی این دونفر را نشان می‌دهد، احساس مشترکی که باعث نزدیکی آنها می‌شود. هر دو مایوس و ناامید هستند و در انتظار راهیای از درد و رنج. موضوع اصلی رمان جنگ و توهم انسان مدرن در صورت امکان‌پذیربودن همه ناممکن‌هاست. داستان دوستی دو جوان در زمان جنگ، جنگ ملت‌ها و ارتش‌ها علیه یکدیگر و جنگ علوم مدرن با طبیعت با سرنوشت داستان دو انسان آسیب‌دیده که به کمک یکدیگر نیاز دارند تا بتوانند تجارب دردناکشان را پشت سر بگذارند و امید و شوق زندگی از دست‌رفته‌شان را دوباره بازیابند. «لوکا پوک و سردهسته موش‌ها» (۲۰۱۲) اولین کتابی است که میشاییل کلبرگ برای پچه‌ها نوشته است که در همان سال اجازه ادبی کودکان و نوجوانان شهر زابروکِن دریافت کرد. قهرمان اصلی کتاب دختری است ۱۱ساله می‌کند. مادرش سال‌هاست که فوت کرده. وقتی پدر لوکا در آغاز تعطیلات تابستان با یک ماموریت چندروزه می‌رود، همه‌چیز به‌هم می‌ریزد. همان شب لوکا با پشه‌ها و باهوش‌ها که اسکاکی می‌خواهد از خانه برود. لوکا نگران اسکاکی است و او را تعقیب می‌کند. اسکاکی به سمت قبرستانی می‌رود که مادر لوکا آنجا خاک شده. اولین شگفتی لوکا، حرف‌زدن گریه‌اش اسکاکی است. اسکاکی برای شرکت در همایش بزرگ گریه‌ها به گورستان بزرگ پاریس می‌رود، چون خودش سردهسته گریه‌هاست! اسکاکی گریاس بسیار باهوش و عاقل و شاید تنها گریه‌ای است که می‌تواند با همکاری چند گربه عاقل دیگر از یک فاجعه جلوگیری کند. موش‌ها قصد دارند در گورستان بزرگ پاریس قدرت را دوباره در دست بگیرند و جنگ بزرگی بین گربه‌ها و موش‌ها که دشمنان همیشگی هستند، در معرض وقوع است. لوکا و دوستش آرسیتدو و اسکاکی کوشش می‌کنند. حلو فاجعه جنگ را بگیرند. آیا لوکا آرسیتدو و اسکاکی و دوستانش موفق می‌شوند جلوان این فاجعه هولناک را بگیرند؟ داستان لوکا و گریه‌اش بسیار هیجان‌انگیز است و خواننده را با احساساتی گوناگون از قبیل ترس، خنده، ستایش و نفرت روبه‌رو می‌کند. منتقدان نیروی تخیل کلبرگ در آفرینش قهرمانان داستان را ستایش می‌کنند و آن را رمانی می‌دانند که می‌تواند دیدن یک آثار ادبی کلاسیک برای پچه‌ها و نوجوانان شود. «گفت‌وگو با میشاییل کلبرگ»

(۲۰۱۳) گفت گفت‌وگوی طولانی یوهانس بیرگ فلد، استاد ادبیات زبان آلمانی دانشگاه زارلند با میشاییل کلبرگ در بهار سال ۲۰۱۳ است. در این گفت‌وگو کلبرگ از زندگی، آثار، شیوه نگارش و دیدگاه‌هایش درباره ادبیات معاصر در آغاز قرن ۲۱ میلادی می‌گوید.
♦ دکترای جامعه‌شناسی و استاد دانشگاه فرانکفورت

دکترای جامعه‌شناسی و استاد دانشگاه فرانکفورت

عطف کتاب

تاز‌ه‌های انشارات ققنوس و هیلا

پاییزی که در راه ماند

«کافوربوش» عنوان رمانی از عالیه عطایی است که در سه بخش با نام‌های «تابستان و بهاری که رفته بود»، «زمستان زودرس و پاییزی که در راه ماند» و «سال کبیسه» نوشته شده و این روزها در نشر ققنوس به چاپ رسیده است. داستان با روایت اول‌شخص شروع می‌شود و راوی در همان شروع داستان از گمشدن خواهرش که بعد معلوم می‌شود با هم دوقلو هستند، خبر می‌دهد و حالا مدتی است که راوی همه‌جا را گشته و خبری از خواهر گمشده‌اش نیافته اما مایوس نشده و همچنان دنبال او می‌گردد. راوی و خواهرش هر دو، موقع تولد مشکلاتی داشته‌اند و این مساله‌ای است که در طول داستان معلوم می‌شود و یکی از مشکلات مشترک خواهر و برادر دوقلو است. در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: «حس این روزهای اول را همه درک می‌کنند. اول هر چیزی عجیب است، تازگی دارد، هیجانی ناشی از نفهمی و حماقت. مثل دیوانه‌ای که در برهوت تاریکی رها می‌شود و مدام بچرخد و برقصد و دستانتاش را به هم بکوبد. دیوانه از تاریکی نمی‌ترسد. ترس مال آدم عاقل است. این دیوانگی موقتی بالاخره یک جایی تمام می‌شود و ناگهان دو نفر عقل کل مقابل هم قرار می‌گیرند. آن‌وقت زندگیشان دیدنی است. هر کدام به دنبال حق خود دیگری را شخم می‌زند، زیرورو می‌کنند تا گنج درون او را صاحب شود. اسمشان می‌شود زن و شوهر و مجبورند مابقی عمرشان را در این نقش بمانند.» پیش از این کتاب «مگر می‌شود قایل، هابل را کشته باشد؟» از عالیه عطایی منتشر شده بود.

کافوربوش/عالیه عطایی/ نشر ققنوس/ چاپ اول: ۱۳۹۳/ قیمت: ۸۵۰۰ تومان

تصویر گذشته و اکنون

«مردگان» عنوان کتابی است از مهدی فیاضی‌کیا که به تازگی توسط نشر ققنوس منتشر شده است. آنطور که از تاریخ پایان کتاب معلوم است، «مردگان» در سال ۱۳۸۹ نوشته شده اما از قرار، انتشارش مشکلاتی داشته تا اینکه به‌تازگی مجوز گرفته و به چاپ رسیده است. مردگان دو خط داستانی دارد که یکی در گذشته می‌گذرد و دیگری مربوط به امروز است و این دو خط داستانی با هم پیش می‌روند. در اولی موضوعی ادبی وجود دارد و در دومی موضوعات امروزی دستمایه داستان قرار گرفته‌اند. در بخش اول «مردگان» می‌خوانیم: «اول که وارد مسجد مبارک می‌سهله می‌شوی، خداقسمت کند آن‌شالله، مقام حضرت صادق است و جلوتر که می‌روی مقام مقام حضرت صاحب را در سمت چپ و مقام ابراهیم را هم اگر سرت را بگردانی سمت راست می‌بینی. جلوتر سمت چپ مقام حضرت ادریس است و کنار مقام حضرت صاحب، مقام زین‌العابدین علی‌بن‌الحسین است و اگر از سمت چپ مقام حضرت صاحب راه بروی به مقام خضر می‌رسی که خدایش حفظ کند. آن گوشه آخر هم مقام انبیاء و صالحین است با فاصله و قاعده. حقیقتش آن روزها در پایان طرف سهله، نزدیک مقام صاحب‌الزمان می‌نشستم و اذکار و ادعیای می‌خواندم تا شاید چشمم به جمال ولی‌اللهی حضرت صاحب روشن شود. من دورتر از دیگران، زیر سایه نخلی بودم که با وزش باد بالای سرم خش خش می‌داد.»

مردگان/مهدی فیاضی‌کیا/ نشر ققنوس/ چاپ اول: ۱۳۹۳/ قیمت: ۷۰۰۰ تومان

مهاجرت

«یکی از قابلیت‌های صاحبخانه‌ام همین بود، او قادر بود از کوچک‌ترین سوءتفاهمی تا صبح قیامت هم حرف بزند. با همان شدت و حدت و همراه اظهارنظرهای مختلفش مثل علی ورجه بالا و پایین ببرد و سر و دست تسک‌اند بدهد. ولی خوشبختانه این‌بار دیگر کشش نداد. بعد‌بودن اینکه منتظر دعوت من بشود، داخل اتاق شد. با اشاره مختصر دست راستش مرابه گوشه‌ای فرستاد و با اشاره دست دیگر به جوانکی که کنار در، در راهرو ایستاده بود فرمان کرد تا. دقت قفسه کتاب پشت دیوار اتاق در انتظار ورود بود و وقتی اجازه صادر شد، چنددقیقه بعد داخل اتاق جای گرفت. یک کتابچه محکم و زیبا که پیش از این در خانه موسیو خوان دیده بودم. این یکی دیگر از کارهایی بود که صاحبخانه‌ام انجام می‌داد. وقتی وسیله‌ای در خانه‌اش زیادی می‌کرد آن را به اتاق‌های من می‌آورد؛ انگار آنجا گذشته از خانه من انبار او بود هم.» اینها بخشی از داستان «من و اتاق‌های زیرشیروانی» نوشته طاهره علوی است که توسط نشر هیلا منتشر شده است. «من و اتاق‌های زیرشیروانی» داستانی است به روایت اول‌شخص که در آن قهرمان داستان برای درس‌خواندن به پاریس رفته و اتاقی از صاحبخانه‌ای اسپانیایی اجاره کرده و مشکلاتی با صاحبخانه و همین‌طور سگ او دارد. پدر راوی می‌خواسته او در یکی از رشته‌های پزشکی تحصیل کند و برای این کار به قول خودش حاضر بوده تا یک تنش را هم بفروشد اما برخلاف انتظار او، قهرمان داستان در پاریس ادبیات می‌خواند. راوی در طول داستان آداب‌هایی از ملیت‌های مختلف می‌بیند و براساس تصورات پیشینش آنها را قضاوت می‌کند.

من و اتاق‌های زیرشیروانی/ طاهره علوی/ نشر هیلا/ چاپ اول: ۱۳۹۳/ قیمت: ۷۰۰۰ تومان

خاک خیس

«حالم خوب نیست» عنوان مجموعه داستانی از فائزه طباطبایی است که این روزها توسط انتشارات هیلا منتشر شده است. این مجموعه شامل ۱۲ داستان کوتاه است و عناوین این داستان‌ها عبارتند از: بازی، خاک خیس، کاف‌شاپ، حالم خوب نیست، نیمکت، کفش‌های نه‌چندان تمیز، فریدا روز دیگری، نامه، دیدار نزدیک است، آبی فیروزه‌ای، موضوع انشا، مطلب، تو و وصیتنامه. بیشتر داستان‌های این مجموعه با راوی اول‌شخص دارند یا به‌صورت سوم‌شخص روایت شده‌اند و غالباً داستان‌ها با لحنی گزارشی نوشته شده‌اند. مثلاً در بخشی از داستان اول کتاب با نام «بازی» آمده: «زن در سکوت مطلق اتاق نشسته و آرام‌آرام نسکافه می‌نوشد و به صفحه مجوز کلمیموتر زل زده. تصویر یک چراغ روشن روی شیشه عینکش افتاده. آخرین جره را که سر می‌کشد به طرف آشپزخانه می‌رود. ظرف‌های روی میز و فنجان خودش را می‌شوید. می‌خواهد به اتاقش برگردد. یادداشت جدیدی نیست. صدای تلویزیون شنیده نمی‌شود.»
حالم خوب نیست/ فائزه طباطبایی/ نشر هیلا/ چاپ اول: ۱۳۹۴/ قیمت: ۵۵۰۰ تومان